

פעולות בזירה האקולוגית

מה נדרש	גורמים מעורבים	הרחבה	פעולה
היתרים. מיכון כבד	אקולוג, תכנון סביבתי, מחלקת הנדסה במועצה המקומית	פגיעה מורפולוגית של נחל יכולה להתבטא בפגיעה במבנה הנחל, הערוץ וגדותיו, קיטוע הנחל ופגיעה בצמחיית הגדות. הסיבות לפגיעות אלה יכולות להיווצר עקב רעיית בקר, נקזים, חקלאות צמודת גדה, סכירה והטיית מים, תיעול והסדרה. פעולות שיקום יכולות לכלול הרחבת פרוזדורי נחלים, שיקום פשטי הצפה, משטר זרימה טבעי, בתי גידול לחים והשבת מינים מקומיים לאורך הגדות ופשטי ההצפה.	שיקום/שחזור מבנה נחל ממשק
פתרון חלופי\תכניות ניקוז\שיקום	רשות ניקוז, רשויות מקומיות	מובלים הם אותם צינורות ענק שתופסים את מי הנחל ומובלים תת-קרקעית דרך תעלות בטון.	פתיחת מובלים ממשק
מקור מים חליפי – קולחים, התפלה.	רשות המים והביוב, אגודות מים, אקו- הידרולוג, חקלאים, משרדי ממשלה רלוונטיים.	שחרור מים התפוסים לשימושי חקלאות/תעשייה והחזרת שפיעת המים לנחל. פעולה זו דורשת הסדרה מול רשות המים.	שחרור מי מעיינות מדיניות ממשק
הקצאת מים לטבע במסגרת ההקצאות השנתיות שרט"ג מקבלת לכל הארץ – כ- 40 מיליון קוב בשנה.	רשות המים והביוב, אגודות מים, אקו- הידרולוג, מקורות, משרדי ממשלה רלוונטיים.	בהיעדר היכולת לשחרר שאיבת מים יש לבדוק את הקצאות המים לטבע של מיי מקור מקידוחים.	השבת מים טבעיים, או הקצאת מים באיכות מקור ממשק
הסדרה, חקיקה ואכיפה.	רשות המים, מחלקת בינוי והנדסה, אגף שיפור פני העיר (שפ"ע). תעשיינים וחקלאים.	מזהמים שונים באים ממקורות שונים: מי קולחים, גלישת ביוב והזרמת שפכים ושפכים תעשייתיים, דשנים, חומרי הדברה ופסולת חקלאית, הפרשות בקר בשטחי מרעה צמודי נחל וכדומה. אלו דורשים טיפול בהתאם למקור הזיהום: מול קולחים יש לבחון חלופות לשימוש חוזר, מול שפכים יש להסדיר מערכות ביוב ומכוני טיהור שפכים ולמנוע זרימתם לנחל. מול מזהמים ממקור חקלאי יש לפעול להרחבת רצועת הנחל ויצירת אזורי חיץ, להרחיק מרעה בקר מהנחל ולשקם ערוץ הנחל.	מניעת מזהמים ממשק
תוקף סטטוטורי ואכיפה. לעיתים נדרשת פרוגרמה תכנונית. הצבת חסמים כגון: בולדרים, שערים, גידור. שילוט והסברה.	רשויות ניקוז, רשויות מקומיות.	רמות שונות של הגנה על הנחל וסביבתו לצורך שיקום ו/או הגנה על בית גידול רגיש. הגנה בין מניעת גישה מוחלטת, דרך איסור גישה לרכב ומתן גישה רגלית ועד לויסות הגישה למקטעים שונים ושערי הכניסה לנחל.	הגנה רשמית על הנחל ואו הגבלת גישה כלי רכב לגדות הנחל מדיניות ממשק
היתר מרט"ג - אקולוגי מרחבי.	אקולוג בתי גידול לחים, רט"ג, רשויות ניקוז ורשויות נחל.	הגדלת כושר הנשיאה פירושה חיזוק המגוון הביולוגי ובריאותה של המערכת האקולוגית על מנת לקיים בית גידול משגשג ועמיד.	השבת מיני חי וצומח מקומיים והגדלת כושר נשיאה ממשק
הכנת פני השטח לשתילות. שתילי צמחי גדה. הפסקת כיסוח צמחיית הגדה, או לכל הפחות, כיסוח סלקטיבי המשאיר מקומות מסתור לעופות.	אקולוג בתי גידול לחים. רשויות ניקוז ורשויות נחל. קק"ל בנחלים שתחת תמ"א.	הן למניעת סחף הגדות והן להעשרת גדות הנחל כאזור מחיה המשמש בעלי חיים רבים למסתור, דגירה, עמדות ציד ועוד. לעיתים גדות הנחל משמשות כאזורי מרעה בקר וסובלות הן מרעיית יתר של צמחי הגדה והן מרמיסתן. במקרים אלו יש לפעול להרחקת הבקר מערוץ הנחל. כיסוח צמחיית הגדות, במיוחד בעונת הקינון של עופות רבים, פוגע בבית הגידול ובנוסף, במקרים רבים הכיסוח נותר בערוץ הנחל ועם בוא הגשמים יוצר מכשול לזרימת המים.	ייצוב גדות הנחל ע"י צמחייה טבעית ממשק
	רשות ניקוז ונחל, רט"ג, קק"ל בנחלים שתחת תמ"א.	פסולת שנשטפה לנחל.	הסרת מכשולי זרימה על-מנת לאפשר מעבר סדיר חיים ממשק
עקירת/הוצאת מיני הצומח הפולשים. הוצאת מיני החי הפולשים והעברתם לרט"ג. פעולות אלו מחייבות הנחיה אקולוגית והיתרים!	רט"ג, החברה להגנת הטבע, רשות ניקוז ונחל.	מיני צומח פולשים כגון: יקינטון (איכהורניה עבת- רגל), חסת מים (פיסטיה צפה), אגאריה צפופה. מיני בעלי חיים פולשים כגון: צבים (צבגון אדום- אוזן), דגי נוי – דגי זהב, דגי קויי.	הוצאת מינים פולשים ממשק
	אקולוג, גוף נחל, בעלי תפקידים ברשות המקומית.	מתווה לניטור פעולות שיקום: • הערכת מצבו הנוכחי של הנחל. • זיהוי גורמי ההשפעה והצרכים לשיקומו. • הגדרת יעדי שיקום. • הכנת תכנית שיקום. • ניטור מקדים. • יישום פעולות השיקום. • ניטור חוזר. • הערכת יעילות פעולות השיקום. • התאמת פעולות השיקום ביחס לממצאי הניטור ויעדי השיקום.	החזקה שוטפת של הנחל עד להתבססותו וניטור מהמשך לבחינת יעילות השיקום ודשיפורים נדרשים ממשק
		הרחבה על נחול נגר עליו	טיפול בניקוז והסדרת בריכות לויסות נגר ממשק
		בריכת חורף היא גוף מים עונתי, הניזון בעיקר ממי נגר, אך לעיתים גם ממי תהום רדודים. בריכת החורף היא עונתיות ואוגרת את המים למשך זמן רב, מה שהופך אותה לחלק ניכר ממשאבי הנזף והטבע העירוניים, ומאפשר לה לשמש בית גידול למיני צומח וחי ייחודיים במשך מרבית השנה ובקיץ היא מתייבשות כחלק ממחזור טבעי.	הקמת בריכות חורף ממשק

